

Vervaardigen van een schoen (oriëntatie) (K0307)

Servicedocument – Afnamevorm: Praktijkexamen met toelatingsfase

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Grond- en detailpatronen voor schachtonderdelen maken.	
Complexiteit:	De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar zijn routinematig van aard. Om zijn taken goed uit te voeren heeft hij basiskennis en basisvaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Er wordt van de beginnend beroepsbeoefenaar verwacht dat hij zeer nauwkeurig, gestructureerd en efficiënt werkt. Het afbreukrisico is beperkt. Wanneer een patroon niet klopt, wordt weliswaar tijd en materiaal (dus geld) verspild maar er ontstaat geen risicovolle situatie voor personen.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van zijn eigen werk. Hij is verantwoordelijk voor het maken van de patronen voor schachtonderdelen.
Examenvorm:	Praktijkexamen met toelatingsfase Het praktijkexamen met toelatingsfase is een afsluitende praktijktoets met een aanvullende toelatingseis. De kandidaat kan pas deelnemen wanneer aan vooraf bepaalde voorwaarden is voldaan. Tijdens het examen wordt beoordeeld of de kandidaat zelfstandig en volgens de gestelde normen kan functioneren in een realistische beroepssituatie.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Leestkopie maken.	De beginnend beroepsbeoefenaar beoordeelt relevante informatie, brengt markeringspunten en –lijnen aan op de leest, maakt een tweedimensionale weergave (de leestkopie) en plaatst belangrijke gegevens zoals indelingspunten en verschillen tussen mediale en laterale zijden van links en rechts.	De beginnend beroepsbeoefenaar bekijkt de leestspecificaties, tekent nauwkeurig de middellijn af, geeft indelingspunten aan, kiest passende materialen, werkt ordelijk en systematisch, levert kwaliteitswerk, past de juiste werkwijze toe afhankelijk van het materiaal en volgt veiligheidsvoorschriften en arboregels.	Een leestkopie met daarin duidelijk aangegeven wat de indelingspunten zijn en de verschillen/overeenkomsten tussen de mediale en laterale kant van de linker en de rechter leest.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Grond- en detailpatronen maken.	De beginnend beroepsbeoefenaar tekent het grondpatroon, zet de constructie op, tekent het model in en voegt detaillering toe op overleder- en voeringpatronen, maakt en snijdt detailpatronen uit met herkenningcodes, en controleert of alle gegevens correct zijn overgebracht en alle patronen correct zijn gemaakt.	De beginnend beroepsbeoefenaar tekent het grondpatroon volgens de leestkopie, maakt detailpatronen, gebruikt materialen efficiënt, voert werkzaamheden ordelijk en nauwkeurig uit, levert kwalitatief goed werk, hanteert de juiste werkwijze voor overname van patroongegevens en volgt veiligheids- en arboregels.	Een grondpatroon met alle specificaties die nodig zijn om de schacht te kunnen maken. Bijbehorende detailpatronen voor elk schachtonderdeel met daarin de specificaties per schachtonderdeel.

Examenmatrijs D1-K2

D1-K2: Een schacht vervaardigen (heren rijgmolière).	
Complexiteit:	Er wordt bij het vervaardigen van een schacht steeds gewerkt volgens vaste stappen. De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar zijn deels routinematig van aard. Om zijn taken goed uit te voeren heeft de beginnend beroepsbeoefenaar basiskennis en vaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Het afbreukrisico is klein. De beginnend beoefenaar zal zoeken naar de balans tussen snelheid enerzijds en kwaliteit en veiligheid anderzijds. Kwaliteit leveren en veilig werken zijn altijd vereist, maar dit kost soms extra tijd.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van zijn eigen werk. Hij is verantwoordelijk voor het maken van een kwalitatief acceptabele schacht voor een heren rijgmolière.
Examenvorm:	Praktijkexamen met toelatingsfase Het praktijkexamen met toelatingsfase is een afsluitende praktijktoets met een aanvullende toelatingseis. De kandidaat kan pas deelnemen wanneer aan vooraf bepaalde voorwaarden is voldaan. Tijdens het examen wordt beoordeeld of de kandidaat zelfstandig en volgens de gestelde normen kan functioneren in een realistische beroepssituatie.

Werkproces: D1-K2-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
De schachtonderdelen snijden en stansen.	De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst detailpatronen, installeert indien nodig de stansmachine, snijdt of stanst onderdelen uit, voorkomt dat ze door elkaar raken, brengt versieringen aan, markeert schalmen of dichtstikken, controleert op oneffenheden en beschadigingen, en zorgt voor correcte uitvoering.	De beginnend beroepsbeoefenaar hanteert de juiste technieken voor het snijden en stansen van schachtonderdelen, geeft duidelijke opleg- en stiklijnen aan, bepaalt het beste materiaal op basis van onderdelen en rekriching, stelt machines correct in, werkt nauwkeurig en vlot, en volgt alle veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.	De schachtonderdelen zijn van goede kwaliteit en zijn gemarkeerd ten behoeve van de voormontage.

Werkproces: D1-K2-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
De voormontage uitvoeren.	De beginnend beroepsbeoefenaar verzamelt schachtonderdelen en benodigde materialen, stelt de machines in, schalt en splitst de onderdelen, werkt de kanten af, spant en stikt de onderdelen, wrijft ze uit, verzamelt alles in de bak en controleert de voormontage op juistheid.	De beginnend beroepsbeoefenaar stelt machines volgens specificaties in en gebruikt juiste technieken voor het afwerken van schachtonderdelen, behandelt machines en gereedschappen zorgvuldig en zet deze correct in, werkt nauwkeurig en efficiënt bij de voormontage, en volgt steeds de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.	De schachtonderdelen zijn volgens de gegeven specificaties voorbereid en afgewerkt.

Werkproces: D1-K2-W3			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
De schacht maken.	De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt op basis van het grondpatroon en voorgesneden onderdelen de juiste samenstelling en volgorde van de schacht, lijmt de onderdelen, kiest en stelt de machines in, en stikt de onderdelen aan elkaar inclusief eventuele extra elementen en versteviging.	De beginnend beroepsbeoefenaar voegt schachtonderdelen in overleder en voeringmateriaal correct samen tot een schacht, kiest de juiste machines en zet die correct in, verspilt zo min mogelijk materiaal, werkt nauwkeurig en in acceptabel tempo, en volgt alle veiligheids- en arboregels.	Een schacht voor de linker of de rechter leest die volgens de specificaties op het grondpatroon in elkaar gelijmd en/of gestikt is en eventueel voorzien van extra elementen en versteviging.

Werkproces: D1-K2-W4			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
De schacht finishen.	De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de schacht op fouten, beschadigingen, constructie, irritatieplekken door plooiën, verdikkingen of ruwe elementen, en of deze volgens specificaties is gemaakt; hij brengt vetergaatjes en/of ringen aan, verft knip- of snijkanten, verwijdert lijmresten en brandt draadjes af.	De beginnend beroepsbeoefenaar zorgt voor een nauwkeurige afwerking en finishing van de schacht, werkt in een acceptabel tempo en houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.	Een gefinishte schacht zonder zichtbare oneffenheden, die voldoet aan de vooraf gestelde specificaties.

Examenmatrijs D1-K3

D1-K3: Een onderwerk vervaardigen.	
Complexiteit:	Er wordt gewerkt volgens een standaard werkwijze. De werkzaamheden zijn routinematig van aard. Om de werkzaamheden goed uit te voeren zijn basiskennis en vaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Het afbreukrisico schuilt in de samenhang en volgorde van de werkzaamheden. Een kleine onnauwkeurigheid in het begin kan tot een grote afwijking in het eindresultaat leiden.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar is in staat zelfstandig een onderwerk te vervaardigen. Hij werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is zelf verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de werkzaamheden en de kwaliteit van het onderwerk. Er wordt van de beginnend beroepsbeoefenaar verwacht dat hij nauwkeurig, gestructureerd, efficiënt en kwaliteitsbewust en veilig werkt.
Examenvorm:	Praktijkexamen met toelatingsfase Het praktijkexamen met toelatingsfase is een afsluitende praktijktoets met een aanvullende toelatingseis. De kandidaat kan pas deelnemen wanneer aan vooraf bepaalde voorwaarden is voldaan. Tijdens het examen wordt beoordeeld of de kandidaat zelfstandig en volgens de gestelde normen kan functioneren in een realistische beroepssituatie.

Werkproces: D1-K3-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
De schacht oppennen.	De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst en modelleert de binnenzool, zet de contrefort tussen voering en overleder, plaatst de schacht over de leest en fixeert deze tijdelijk, pint de schacht met lijm aan de hielgelen, plaatst de neus en bezetsels indien nodig, en bevestigt de voorpartij, waarna overtollig materiaal wordt verwijderd.	De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst de schacht correct op de leest, met juiste hoogte en uitlijning, en bevestigt neus en contrefort zonder zichtbare overgangen, volgens de juiste afmetingen. Hij of zij selecteert en gebruikt de juiste technieken en materialen efficiënt, werkt nauwkeurig en snel, en volgt alle veiligheids- en arbo-regels.	De schacht is opgepend en neus en contrefort zijn juist geplaatst.

Werkproces: D1-K3-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Cambrering aanbrengen en balgelengvulling egaliseren.	De beginnend beroepsbeoefenaar brengt de cambrering aan, bestaande uit cambreur en cambreurdek, egaliseert de balgelengvulling met kurk en ruwt de zwikinslag op; indien nodig brengt hij een (sier)rand aan.	De beginnend beroepsbeoefenaar kiest juiste technieken voor de cambreur, egaliseert de balgelengte en brengt (sier)randen vakkundig aan, gebruikt materialen effectief, werkt nauwkeurig en efficiënt, houdt zich aan veiligheids- en arbo-regels.	Een met behulp van een cambreur verstevigde binnenzool / een schoen met eventuele (sier)rand en waarvan de ondergrond egaal is.

Werkproces: D1-K3-W3			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
De tussenzool en loopzool aanbrengen.	De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst en modelleert eventueel een tussenzool en daarna de loopzool onder de schoen, en naait de tussenzool eventueel aan de rand vast (aflappen).	De beginnend beroepsbeoefenaar kiest de juiste technieken voor het aanbrengen van zolen en voert deze vaardig uit, modelleert de tussen- en loopzool nauwkeurig, gebruikt materialen en middelen efficiënt, werkt zorgvuldig en in een Acceptabel tempo, en houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.	Een schoen die is voorzien van een eventuele tussenzool en een loopzool.

Werkproces: D1-K3-W4			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
De hak aanbrengen.	De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst de hak onder de schoen, zaagt of schuurt de hak en loopzool op de juiste lengte en zorgt dat de hak dragend is.	De beginnend beroepsbeoefenaar kiest juiste technieken bij het aanbrengen van de hak en voert deze vakkundig uit, schrooit of schuurt de hak en loopzool nauwkeurig, gebruikt materialen en middelen efficiënt, werkt zorgvuldig en in een acceptabel tempo, en houdt zich aan veiligheidsvoorschriften tijdens het proces.	Een hak met de juiste lengte, goed in model, recht en dragend.

Werkproces: D1-K3-W5			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
De schoen afwerken en finishen.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt de schoen af door de kanten van de loopzool en hak te verfwerken, lijmresten te verwijderen, draadjes af te branden, leest de schoenen uit, poetst en verzorgt de sluiting, en controleert de kwaliteit van de schoen als geheel.	De beginnend beroepsbeoefenaar zorgt voor een nauwkeurige afwerking van de schoen met juiste technieken, gebruikt materialen en middelen effectief, levert het werk op tijd en houdt zich aan veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.	Een schoen, vervaardigd volgens de gestelde specificaties en met een goede constructie.

Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen (gefaseerd)	Het exameninstrument bestaat uit twee fasen: • Fase 1 – Toelatingsfase (beoordeling via bewijsproduct) • Fase 2 – Praktijkexamen (beoordeling via observatie) Fase 1 – Toelatingsfase In deze fase worden specifieke werkprocessen beoordeeld aan de hand van een ingeleverd bewijsproduct (bijvoorbeeld een verslag, analyse of uitgewerkte opdracht). Per werkproces wordt het oordeel Voldaan / Niet voldaan toegekend. • Er worden geen punten toegekend. • Deze fase telt niet mee voor het eindcijfer. • Deze fase maakt geen onderdeel uit van de cesuurbepaling. • De student wordt alleen toegelaten tot Fase 2 wanneer alle betreffende werkprocessen met 'Voldaan' zijn beoordeeld. Fase 2 – Praktijkexamen In deze fase worden werkprocessen beoordeeld op basis van observatie van het handelen in een realistische beroepssituatie. Beoordeling gebeurt aan de hand van een puntenschaal: • O = onvoldoende (0 punten) Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals verwacht in de beroepspraktijk. • V = voldoende (1 punt) De uitvoering voldoet aan het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. • G = goed (2 punten) De uitvoering is bovengemiddeld en overstijgt het basisniveau. Alle behaalde punten in Fase 2 worden bij elkaar opgeteld. Op basis van de vastgestelde cesuur wordt de slaag-/zakbeslissing en het eindcijfer bepaald.

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen (Fase 2)	Het praktijkexamen (Fase 2) bestaat uit het uitvoeren van beroepshandelingen in een realistische of gesimuleerde beroepscontext. De examinerator observeert en beoordeelt de uitvoering tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinerator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes of uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en vormt geen afzonderlijk beoordelingsonderdeel. De beoordeling is uitsluitend gebaseerd op: • De geobserveerde uitvoering, en • Het gerealiseerde eindresultaat.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl